Openbaar Zaaknummer: Z/25/328137

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Beleidskader Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen

Raadsvergadering: 16 december 2025

Voorgesteld besluit
de Gemeenteraad besluit:

1. Het beleidskader 'Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen' vast te stellen.
2. De afspraken uit de beslisnota leefbaarheidsgroepen (18 januari 2011) en daarmee de checklist uit 2011 te laten vervallen.

Aanleiding
Er zijn meerdere redenen voor het opstellen van het beleidskader 'Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen':

- De raad vroeg het college duidelijkheid te scheppen over de positie van de leefbaarheidsgroepen en de status van de dorps- en stadsontwikkelingsplannen. Deze vraag komt uit de motie 'Opvolgen advies Raadswerkgroep Inwonersparticipatie' van 29 februari 2024.

- De ambities uit het Strategisch Kompas Wijchen 2035, het Participatie en cocreatiekader (2024) en de veranderingen in de samenleving zorgen voor een nieuwe manier van samenwerken tussen inwoners en gemeente. Daarin krijgen gebiedscoördinatoren een belangrijke verbindende rol. Samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijk partners en belangenbehartigers zullen zij wijk- en kernaanpakken opstellen.

- De huidige afspraken zijn van 2011 en inmiddels verouderd. Onderdeel van de afspraken was een checklist om de kwaliteit en het functioneren van de leefbaarheidsgroepen en de samenwerking met de gemeente te meten. In de praktijk kwam dit onvoldoende uit de verf en werd dit onvoldoende gemonitord. De samenleving, de rol van de inwoners en het beleid van de gemeente Wijchen zijn sinds 2011 veranderd. Daarom bestaat de behoefte om nieuwe afspraken te maken.

Het beleidskader 'Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen' geeft antwoord op bovenstaande vragen en ontwikkelingen.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
9-12-2025	Zaaknummer: Z/25/328137 Besloten is dat het college instemt met de beslisnota voor de raad voor de vaststelling van het 'Beleidskader Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen'.
18-1-2011	Zaaknummer: 11 IZ 049 'Leefbaarheidsgroepen'. Besloten is dat de checklist als instrumentarium geldt om te beoordelen of de leefbaarheidsgroepen een officiële gesprekspartner zijn van de gemeente en in aanmerking komen voor subsidie.
29-2-2024	Zaaknummer: 24 161784 Motie 'Opvolgen advies raadswerkgroep Inwonersparticipatie'
9-2024	Participatie- en cocreatiekader

Gewenst resultaat
Vastleggen van een beleidsmatige basis voor het samenwerken met verschillende inwoners, ondernemers, maatschappelijk partners en belangenbehartigers. En het stimuleren en faciliteren van initiatieven in de wijken en kernen. Met een netwerkgerichte aanpak op gebieds-, thema- of projectniveau, draagt dit kader bij aan de ambities uit het Strategisch Kompas Wijchen 2035 en het Participatie en cocreatiekader. En daarmee aan prettig wonen en leven in de wijken en kernen van de gemeente Wijchen.

Argumenten

1.1 Met het beleidskader 'Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen' leggen we een beleidsmatige basis om samen te werken met inwoners, ondernemers, en maatschappelijk partners.
Het beleidskader 'Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen' is richtinggevend voor toekomstig beleid. En heeft een relatie met het Strategisch Kompas Wijchen 2035 en het Participatie- en cocreatiekader (2024).

Samenwerking kan verschillende vormen aannemen. Bijvoorbeeld in tijdelijke flexibele netwerken, afhankelijk van project-, thema-, of gebiedsniveau. Of in vaste netwerken van inwoners, zoals leefbaarheidsgroepen, ondernemers of maatschappelijk partners. Het beleidskader biedt hier een basis voor.

Vanuit het participatie en cocreatiekader geven gebiedscoördinatoren samen met inwoners uitvoering aan wijk- en kernaanpakken.

Met het beleidskader 'Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen' zetten we in op:

- Het behouden en stimuleren van vaste groepen inwoners, zoals leefbaarheidsgroepen die zijn georganiseerd op wijk- of kernniveau.
- Het stimuleren en faciliteren van flexibele netwerken.

1.2 Het beleidskader ondersteunt een betere afstemming tussen de gemeentelijke organisatie en samenleving.
En daarmee aan het integraal en opgavegericht werken. De gebiedscoördinator is de schakel tussen de gemeente en de wijken en kernen. Gebiedsgericht werken kan alleen als de gemeente goed afstemt binnen en met de eigen organisatie èn met inwoners.

Met het opstellen van wijk- en kernaanpakken willen we als gemeente meer integraal en opgavegericht werken. Dit gaat over alle domeinen van de gemeente. Daarom moeten we de thema's en wensen van inwoners goed meenemen in de hele organisatie. Dat betekent dat we op tijd de juiste beleidsmedewerkers informeren en betrekken.

Naast de inzet van de gebiedscoördinatoren zijn de richtlijnen voor het netwerkgericht werken vastgelegd in een beleidskader. En zoals gezegd, heeft het kader een relatie met de ambities uit het Strategisch Kompas Wijchen 2035 en het participatie en cocreatiekader. Het netwerkgericht werken wordt op deze manier intern breder geborgd en gecommuniceerd in de uitvoering van beleid.

Ook gaat de gemeente in 2026 van start met een pilot van het digitale platform 'Open Stad'. Hiermee brengen we maatschappelijke initiatieven vanuit de gemeentelijke organisatie en de samenleving verder en samen.

1.3 Met beleidskader borgen we de vaste groepen van inwoners op wijk- en kernniveau.
In Wijchen kennen we leefbaarheidsgroepen en een dorpsraad. Zij kennen de lokale gemeenschap, de sociaal, geografische en historische context van een gebied en de thema's die er spelen. Om hun kennis en creativiteit te behouden en de gemeente een betrouwbare gesprekspartner te laten zijn. Is met hen een andere manier van organiseren verkend om het wijk- en kerngericht werken en een gelijkwaardige samenwerking beter vorm te geven.
Ook bestaat er door de relatie met het Strategisch Kompas en het Participatie en cocreatiekader en dit kader meer transparantie en duidelijkheid.

Om de kracht van de lokale samenleving te benutten en de kennis van buiten naar binnen te halen, stimuleren we de vaste groepen inwoners in het faciliteren en uitvoeren van initiatieven in hun wijk of kern. Hiervoor is door de wethouder Leefbaarheid jaarlijks 2.500 euro voor gereserveerd.

1.4 Het beleidskader 'Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen' geeft ruimte aan de vertegenwoordiging van een representatieve samenleving.
We willen zoveel mogelijk ruimte geven aan wensen en mogelijkheden van onze inwoners, ondernemers, maatschappelijk partners en belangenbehartigers. Dit vraagt om flexibele vormen van samenwerken met vaste en flexibele netwerken of individuen.

Met flexibele netwerken is het mogelijk om tijdelijk vanuit gedeelde waarden, ambities en belangen samen te werken aan opgaven waar de energie zit. Zodat niet iedereen zich structureel hoeft te binden. Tegelijkertijd willen we de toetreding van netwerken laagdrempelig maken en het zelforganiserend vermogen stimuleren. We ondersteunen hiermee meer gelijkwaardigheid tussen de wijken en kernen en in het meedoen van inwoners. En spelen we sneller in op actuele thema's en vraagstukken.

1.5 Het beleidskader stimuleert en faciliteert inwoners initiatieven op wijk- en kernniveau.
Voor de vaste groepen van inwoners in de wijken en kernen, zoals de huidige leefbaarheidsgroepen, is een budget van 2.500 euro per jaar beschikbaar (exclusief de jaarlijkse waarderingssubsidie van 750 euro). Dit is voor het faciliteren en aanjagen van lokale inwonersinitiatieven. De initiatieven moeten de voorwaarden uit het beleidskader ondersteunen.

Het gaat om de uitvoering van initiatieven en activiteiten die de leefbaarheid, sociale samenhang en de fysieke en sociale leefomgeving in de wijk of kern verbeteren. Met deze initiatieven halen we op wat er in de samenleving speelt en waar behoefte aan is. En stimuleren we ondernemerschap.

1.6 Het beleidskader biedt kansen voor het vertalen van thema's en behoeften uit de wijken en kernen naar beleid.
Door de uitvoering van initiatieven en activiteiten in de wijken en kernen ontstaat inzicht en kennis van wat er in de samenleving leeft en waar behoefte aan is. Dit kunnen signalen zijn voor doorvertaling naar toekomstig beleid.

Door de kortere lijnen en de uitvoering bij inwoners te laten, kunnen wij als gemeente beter aansluiten op lokale ontwikkelingen, kansen en wensen en behoeften van inwoners, ondernemers en maatschappelijk partners.

1.7 Het beleidskader biedt met het netwerkgericht werken flexibiliteit en antwoord op een sneller veranderende samenleving en domein overstijgende vraagstukken.
Door afhankelijk van thema, context of gebied samen te werken met (tijdelijke) netwerken en inwoners, spelen we sneller in op vraagstukken die leven binnen de wijken en kernen. En die contextafhankelijk zijn.

Zo werken wij tijdelijk vanuit gedeelde waarden, ambities en belangen, organisch en in verschillende samenstellingen, vanuit gelijkwaardigheid en een gedeelde passie samen aan opgaven. Als gemeente en samenleving spelen we zo sneller in op actuele vraagstukken.

1.8 Het beleidskader ondersteunt ambities uit Strategisch Kompas Wijchen 2035 en uitvoering van het participatie en cocreatiekader.
Een van de ambities uit het Strategisch Kompas is het meer integraal en opgavegericht werken. Want inwoners organiseren zich op een andere manier en kiezen bewuster waarin en wanneer ze participeren en daar waar nodig is. Met dit beleidskader stimuleren we flexibele vormen van samenwerken op wijk- en kernniveau. Zo willen we de kennis, bevlogenheid en het netwerk van de huidige groepen inwoners behouden.

Met het speerpunt uit het Strategisch Kompas *'Krachtige samenwerking tussen gemeente(n), inwoners, ondernemers en partners'* is het Participatie en cocreatiekader opgesteld. En ondersteunt daarmee deze manier van netwerkgericht werken. Ook werken we vanaf 2026 samen met gebiedscoördinatoren aan het opstellen van wijk- en kernaanpakken.

2.1 De afspraken zijn vernieuwd in het beleidskader.
De samenleving, de rol van de inwoners en het beleid van de gemeente Wijchen zijn sinds 2011 veranderd.
Met het beleidskader 'Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen' en het Participatie en cocreatiekader, is iedereen gesprekspartner voor de gemeente. De checklist uit 2011 is niet meer nodig. De samenwerking tussen inwoners en gemeente is nu in het beleid en de organisatie beter geregeld.

En vaste netwerken van inwoners op gebiedsniveau, zoals de leefbaarheidsgroepen worden eerder meegenomen in de ontwikkelingen die hen aangaan.

Tegenargumenten en risico's

1.1.1 De waarderingssubsidie uit de Subsidieregeling gemeente Wijchen 2021 (hierna: subsidieregeling) nog niet is geactualiseerd.
In de subsidieregeling staat dat de waarderingssubsidie (hoofdstuk 5, artikel 29, lid 2 onder 1) van 750 euro per jaar bestemd is '*voor een aanvrager die voldoet aan activiteiten ten behoeve van 'het bevorderen van de leefbaarheid in een buurt, wijk of dorp*'. *Mits de aanvrager voldoet aan de voorwaarden van de checklist van de leefbaarheidsgroep'*.

Met de vaststelling van dit beleidskader vervallen de voorwaarden van de checklist uit 2011. Dit betekent dat de waarderingssubsidie niet meer actueel is. De subsidieregeling moet hiervoor worden aangepast. Maar actualisatie van de regeling staat vanaf 2026 op de planning.

De nieuwe voorwaarden voor deze waarderingssubsidie (paragraaf 4.1.2.a onder 1 uit het beleidskader 'Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen'), worden in 2026 opgenomen in de subsidieregeling. Dit betekent dat de waarderingssubsidie voor de vaste groepen inwoners uit de wijken en kernen in werking treedt, zodra de subsidieregeling is geactualiseerd en vastgesteld. Tot die tijd wordt de waarderingssubsidie van 750 euro via de huidige subsidieregeling gesubsidieerd en regelen we de toekenning van 2500 euro via een aparte beschikking.

1.1.2 Het convenant uit 2008 moet met wederzijds goedvinden van beide partijen worden opgezegd.
In 2008 is een convenant ondertekend tussen de leefbaarheidsgroepen en het college van burgemeester en wethouders. Hiermee zijn privaatrechtelijke afspraken gemaakt over de samenwerking tussen de gemeente en de leefbaarheidsgroepen. Met het kader 'Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen' zijn de bestaande afspraken uit 2008 en 2011 met de leefbaarheidsgroepen herzien en is een andere manier van samenwerken verkend.

Na vaststelling van dit beleidskader, zal onder wederzijds goedvinden van de leefbaarheidsgroepen, het convenant uit 2008 worden beëindigd.

Financiële gevolgen
De kosten voor de uitvoering van initiatieven van € 27.500 per jaar (11 x 2500 euro) zijn in de gemeentebegroting afgedekt met bestaande budgetten.
De kosten (11 x 750 euro) voor de waarderingssubsidie (subsidieregeling hoofdstuk 5, artikel 29, lid 2 onder 1) zijn eveneens gedekt via bestaande budgetten.

Bij een toename van het aantal vaste netwerken zal bedrag op de begroting toenemen. Volgens bijlage 1 van het beleidskader is er ruimte voor maximaal 4 extra vaste netwerken in de wijken en kernen van Wijchen.

Uitvoering of vervolgstappen
Na een positief besluit van de raad kan intern en extern uitvoering worden gegeven aan het netwerkgericht werken. Er is meer duidelijkheid en transparantie over de positie en rol van de leefbaarheidsgroepen, de dorpsraad en vaste netwerken van inwoners binnen de gemeente Wijchen.
In 2026 wordt de waarderingssubsidie uit de Subsidieregeling Wijchen aangepast aan de voorwaarden uit het beleidskader en deze beslisnota.

Communicatie
Wanneer de raad heeft besloten dat we netwerkgericht gaan werken, zetten we breed in op communicatie. Om dit bekend te maken bij alle inwoners van de gemeente Wijchen.

Inwonersparticipatie
Na de motie van de raadswerkgroep Inwonersparticipatie is een traject gestart om duidelijkheid te scheppen over de rol van de leefbaarheidsgroepen en de dorps- en stadsontwikkelingsplannen. Het afgelopen jaar voerden we gesprekken met de klankbordgroep, de leefbaarheidsgroepen afzonderlijk, organiseerden we brainstormsessies. En hielden we twee halfjaarlijkse overleggen met de wethouder leefbaarheid. Zijn er verkenningsvragen uitgezet en is het concept beleidskader Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen gedeeld. Op beide stukken hebben de leefbaarheidsgroepen gereageerd.

Zo hebben wij duidelijkheid gekregen over de rollen en activiteiten van de leefbaarheidsgroepen en hun verwachtingen, over de behoefte aan een werkbudget en de verschillen tussen de wijken en kernen. Na een integrale afweging is het huidige beleidskader tot stand gekomen.

Advies
Deze nota is afgestemd met de adviseur Participatie, Team Financiën, Team Algemeen Juridische Zaken, Team Welzijn Onderwijs en Sport, Communicatie, Team GEO-informatie en Team SPA.

Bijlagen
1. Beleidskader ‘Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen’
2. Beslisnota: Z/25/328137 ‘Beleidskader Netwerkgericht werken in onze wijken en kernen’
3. 24 161784 Motie ‘Opvolgen advies raadswerkgroep Inwonersparticipatie’ (29 februari 2024)
4. Beslisnota: 11 IZ 049 ‘Leefbaarheidsgroepen’ (18 januari 2011)
5. Checklist (2011)
6. Convenant 2008
7. Resultaten verkenningsvragen februari 2025
8. Bestuurlijke beantwoording brief klankbordgroep april 2025
9. Brief voortgang kader juli 2025
10. Beantwoording vragen op concept kader december 2025